

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XVI

4/2018

december

Štvrťročník

Slovo starostu

Príhovor starostu obce na ustanovujúcom obecnom zastupiteľstve 22. novembra 2018

Vážené poslankyne, vážení poslanci, vážení spoluobčania!

Dovoľte mi, aby som sa na začiatku poďakoval občanom obce Papradno za prejavennú dôveru v komunálnych voľbách. Budem sa ďalšie štyri roky maximálne snažiť, aby som vašu dôveru nesklamal. Obec sa budeme spoločne snažiť viesť k jej rozvoju a spokojnosti všetkých občanov.

Krátka bilancia

V krátkosti by som zhodnotil štyri roky pôsobenia na poste starostu obce. Ako som prezentoval v mojom príhovore pred ôsmimi rokmi, že využijem všetky možnosti, ale aj kontakty, aby sa do obecnej kasy dostali finančné prostriedky nad rámec rozpočtu, dnes môžem konštatovať, že tento cieľ sa mi darí plniť.

V roku 2015 sa nám podarilo získať do rozpočtu z grantov a finančných transferov sumu 43 325,01 €. Najvyššia suma bola na eurofondový projekt „Autentické hodnoty v Javorníkoch ukryté“ a dotácia z Ministerstva financií na rekonštrukciu WC v základnej škole. Z týchto financií sme realizovali aj nový územný plán obce či výstavbu verejného priestranstva pri OÚ a náučný chodník.

V roku 2016 to bolo 303 299,73€, kde najvyššia suma bola na eurofondový projekt rekonštrukcie verejného osvetlenia. Ďalej výmena okien a zateplenie budovy TJ, rozšírenie vodovodu pod Kremnicu, zakúpenie krojov pre Podžiaranček či projekt „Zintenzívnenie a optimalizácia triedeného zberu odpadov v Papradne“.

Rok 2017 – suma 36 492,13 €, kde najvyššie krytie bolo na aktívnu činnosť, kde sme mali možnosť zakúpiť náradie či materiál na údržbu budov. Realizovala sa oprava strechy na budove zdravotného strediska, nákup technického vybavenia pre hasičov a tiež projekt Zvýšenie bezpečnosti v obci Papradno – kamerový systém.

Rok 2018 – suma 45 750 € na rekonštrukciu budovy hasičskej zbrojnice, rekonštruk-

Vianoce pre seba a rodinu

Vianoce máme na dosah ruky. Určite sa na ne najviac tešia deti. Pre ne sú tieto sviatky hlavne o radosti – o radosti z darčiekov, čakania na Ježiška, zo stromčeka, z guľovačky, z prázdnin. Sú ešte aj pre nás dospelých Vianoce o radosti? Či už iba o upratovaní, pečení, nákupoch a následnom prejedaní sa? Sami cítite, že len o tomto by nemali byť.

A tak skúsme aj my prežiť tieto Vianoce ako deti – s rozžiarenými očami. Tešme sa, že rodina je po dlhšom čase znova spolu alebo na nás myslí, tešme sa z darčiekov, doprajme si výlet do prírody, návštevu blízkych či tichú chvíľku pri rozsvietenom stromčeku. A nech nikomu nevedí, že dom nie je vygrunovaný od pivnice až po pvalu a napečené sú iba štyri druhy koláčikov. Dožičme si Vianoce pre seba a nájdime v nich to podstatné.

Pokojnú a detskú radostnú Vianoce vám žela redakcia.

ciu WC v budove zdravotného strediska, nákup materiálu technického vybavenia pre DHZO, vyzerá to dobre aj s refundáciou nákladov na premiestnenie MŠ do ZŠ a mala by nám do rozpočtu pridať do konca roka aj suma okolo 100 000 €.

Za štyri roky je to 528 866,87 €, čo je krásna suma a čo je vidno aj v obci. Mrzí ma, že aj napriek týmto nespochybniteľným faktom to niektorým jednotlivcom nestačí.

Za štyri roky sme zorganizovali aj veľa kultúrnych a spoločenských akcií, ktoré našu obec pozitívne zviditeľňujú a posúvajú smerom dopredu. Pozitívne hodnotím aj spoluprácu s pani Annou Benikovou pri rozvoji agro a cykloturistiky v obci či realizáciu civilných sobášov v krásnom prostredí areálu Koliba, ktoré láka návštevníkov zo širokého okolia. Citeľné je aj zvyšovanie záujmu ľudí o dianie v obci a aj poskytnutie pomocnej ruky, keď je to treba.

Nedá sa spomenúť všetko

Každá drobnosť, ktorá potešila občanov, je dôležitá. Výsledky volieb ukázali, že až na pár jednotlivcov si ľudia vážia naše úsilie zveľaďovať Papradno, a zaviazali nás k tomu, aby sme ich nesklamali. V tomto volebnom období by som chcel vyriešiť problém najväčšieho znečisťovateľa ovzdušia v našej obci, ktorým je kultúrny dom. V tejto budove je okrem výmeny vykurovacej jednotky potrebná aj rekonštrukcia tepelných a elektrických rozvodov, zateplenie stropov a dokončenie vonkajšej fasády. Tiež v budove školy nás čaká rekonštrukcia kotolne, nakoľko už začínajú poruchy kotlov. Vďaka klimatickým zmenám sa objavuje ďalší problém, akým je vysychanie studní, preto

by som chcel získať čo najviac financií na rozšírenie obecného vodovodu všade, kde to bude technicky možné. Máme v obci ešte prístupové cesty, ktoré nie sú s asfaltovým povrchom. Máme tu prístupovú cestu na Kolibu, ktorej poškodenie je značné, reálne je mimo obecného pozemku a aj tento problém treba riešiť. Tu by som chcel podotknúť, že obec tu určite nie je na to, aby financovala to, čo poškodil niekto iný za účelom svojho zisku. Máme tu CSS, kde vďaka legislatívnym zmenám musíme do-

plniť požiarne dvere, čo nebude malá čiastka, no tiež treba nájsť optimálnu cestu prevádzky tohto zariadenia, nakoľko nemôžeme z obecného rozpočtu doplácať na chod zariadenia.

V budove zdravotného strediska bude nutná výmena radiátorov a rekonštrukcia WC pri detskej lekárke. V základnej škole nám zostáva zrekonštruovať WC na jednom poschodí a tiež radiátory sú v kritickom stave.

Potrebuje doriešiť prístup na cintorín a chcel by som sa pustiť aj do vybudovania rozhľadne na Holom vršku či prepojenie Štiavniku s Papradnom peknou cyklotrasou. Ak by bola možnosť k eurofondom pre cyklotrasu na Podjavorník, tak by som sa určite do nej pustil. Na dolnom konci by som chcel vybudovať pekný športový priestor pre outdoorové aktivity. Plánujem modernizáciu techniky zberného dvora, ale aj zefektívnenie systému odpadového hospodárstva tak, aby mali nižšie poplatky občania, ktorí separujú, a tak produkujú menej komunálneho odpadu. No a popri tom by sme nemali zabudnúť na folklór, kultúru, šport, bezpečnosť v obci a aj na zábavu.

Čaká nás veľa roboty

a aj obetovania svojho voľného času, ale s tým vedomím sme išli do volieb. Poznáte ma, že nemám rád intrigy, faloš a podrazy. Mám rád vo veciach jasno a tento postoj nezmením ani ďalšie štyri roky.

Chcem sa poďakovať nášmu Podžiaranu, hasičom a všetkým

dobrovoľným zložkám v obci, ale aj sponzorom a všetkým, ktorí pomáhajú zabezpečiť kultúrny, športový a duchovný rozvoj obce. Tiež aj podnikateľom, ktorí bezplatne poskytujú techniku pri správe a údržbe obce. Ďalej sa chcem poďakovať aktívnym poslancom končiaceho sa obecného zastupiteľstva, členom komisií, ale aj všetkým občanom, ktorí boli ochotní pomáhať pri riešení problémov a organizovaní podujatí, ako aj pracovníkom obecného úradu za spoluprácu a plnenie úloh preneseného výkonu štátnej správy.

Novým poslancom a celému začínajúcemu obecnému zastupiteľstvu prajem veľa síl pri plnení úloh, veľa tvorivých nápadov na zlepšenie života v našej obci a udržania toho dobrého, čo funguje.

Funkcia starostu je veľmi náročná na čas. Keď ju chcem zodpovedne vykonávať, musím obetovať aj čas, ktorý môžem venovať rodine. Chcem sa poďakovať manželke Janke, deťom Lukášovi a Vaneske za trpezlivosť a toleranciu, ktorú so mnou majú, a pomáhajú mi aj pri výkone funkcie.

V závere vás chcem pozvať na vianočné pásmo, ktoré organizuje Podžiaran v našom kostolíku, na uvítanie nového roka 2019, kúpanie otužilcov na Nový rok o 12:00 v Papradnianeke na Stavnici či plesy organizované v našom kultúrnom dome. Prajem vám krásne a požehnané Vianoce naplnené láskou, duchovnom, rodinnou pohodou a šťastným vykročením do roku 2019.

Ing. Roman Španihel

Voľby do orgánov samosprávy obcí 2018

Voľby starostu obce a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Papradno na volebné obdobie 2018-2022 sa konali dňa 10. novembra 2018. Z celkového počtu 2078 oprávnených voličov sa volieb zúčastnilo 1075 občanov, čo predstavuje 51,73 % účasť.

Výsledky volieb

Starostom obce Papradno sa na nasledujúce 4-ročné volebné obdobie stal **Ing. Roman Španihel**.

Za poslancov obecného zastupiteľstva boli zvolení (v poradí podľa počtu získaných hlasov):

1. **Anna Beníková**, SMER – sociálna demokracia
2. **Daniela Smädišová**, SMER – sociálna demokracia
3. **Viera Zboranová**, Ing., nezávislá kandidátka
4. **Oľga Klabníková**, SMER – sociálna demokracia
5. **Boris Balušík**, SMER – sociálna demokracia
6. **Roman Váchalík**, SMER – sociálna demokracia
7. **Milada Fortuníková**, Mgr., SMER – sociálna demokracia
8. **Erika Piačková**, Bc., SMER – sociálna demokracia
9. **Miroslav Zdurjenčík**, SMER – sociálna demokracia

Na ustanovujúcom zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Papradno, ktoré bolo 22. novembra 2018, novozvolení poslanci i starosta zložili zákonom predpísaný sľub.

Novozvolení poslanci ďakujú všetkým voličom za prejavenú dôveru a sľubujú, že budú svoju funkciu vykonávať zodpovedne a v prospech občanov.

Obecné zastupiteľstvo

zvolilo:

za predsedov komisií obecného zastupiteľstva nasledovných poslancov:

- kultúrna komisia: Oľga Klabníková
- majetková komisia: Daniela Smädišová
- stavebná komisia: Roman Váchalík

za členov komisií:

- kultúrna komisia: Daniela Smädišová, Ing. Viera Zboranová, Miroslav Zdurjenčík, Boris Balušík, Ing. Zuzana Burdejová – zapisovateľka
- majetková komisia: Anna Beníková, Bc. Erika Piačková, Anna Hromadíková, Hilda Jurčíková - zapisovateľka
- stavebná komisia: Štefan Hatajčík, Rudolf Zboran, Ing. Tibor Zendek, Ján Dzurjaník, Ing. Anna Pozníková - zapisovateľka.

zriadilo:

v súlade s ústavným zákonom NR SR č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov komisiu na ochranu verejného záujmu

- predsedu komisie na ochranu verejného záujmu – Mgr. Milada Fortuníková
- členov komisie na ochranu verejného záujmu – Daniela Smädišová, Oľga Klabníková.

poverilo:

- poslankyňu Bc. Eriku Piačkovú zvolávaním zasadnutí obecného zastupiteľstva v prípadoch podľa § 12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 piata veta a ods. 6 tretia veta Zákona SNR č. 369/1990 o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- výkonom funkcie sobášiaceho na volebné obdobie 2018 – 2022 nasledovných poslancov obecného zastupiteľstva: Bc. Erika Piačková, Boris Balušík, Ing. Viera Zboranová.

Starosta obce poveril Danielu Smädišovú výkonom zástupcu starostu.

Matričné okienko

* Víťame vás

Šimon Šupolík

Jakub Váchalík

Pavol Nemčík

Zomreli

Pavol Škorvánek (1962) 30. 9.

Marta Vavreková (1945) 4. 11.

Mária Možutíková (1934) 27. 11.

Ladislav Illo (1948) 2. 12.

Svadby

27. 10.

Peter Balušík

Monika Santusová

Zlaté svadby

17. 10.

Miroslav Chalan

Mária Rumanová

31. 10.

Milan Meliš

Ľudmila Mešová

Neparkujte na ceste

V nastávajúcom zimnom období žiadame občanov, aby parkovali autá vo svojich dvoroch a nie na miestnych komunikáciách. Autá zaparkované pri ceste bránia pri odhŕňaní snehu a môže dôjsť aj k ich poškodeniu.

V našej obci

BOLO

29. septembra

prpravila ZO Červeného kríža Papradno vo veľkej sále KD **tanečnú zábavu**. Do tanca hrala hudobná skupina RABAKA.

13. októbra

sa uskutočnil 6. ročník prechodu Javorníkmi – **Javornícka stovka**. Trasa je dlhá 105 km. Z Čadce prišlo 163 účastníkov – turistov bežcov, ktorí pokračovali po trase cez Makov, Malý Javorník, Veľký Javorník až do Lysej pod Makytou.

28. októbra

sa konalo podujatie venované skôr narodeným občanom pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Okrem hodnotného kultúrneho programu detí z MŠ, ZŠ, Podžiarančeka, pobočky SZUŠ Stella a FSk Podžiaran si mohli prítomní pozrieť v estrádnej sále KD nápaditú tvorbu škôlkarov i žiakov ZŠ z ovocia, zeleniny a prírodných materiálov i výstavu ovocia a zeleniny, do ktorej sa zapojilo 15 záhradkárov. Najviac zaujala úroda Anny Zdurjenčíkovej (1. m.), Ladislava Hariša (2. m.) a Jozefa Fortuníka (3. m.). Výhercom i všetkým zúčastneným boli odovzdané ceny a diplomy počas Ondrejovských hodov. Ďakujeme všetkým za účasť.

10. novembra

sa naša mládež zabavila v M-bare Papradno na **rockovom koncerte** skupiny Revital Band On Stage.

17. – 18. novembra

si viacerí z nás nenechali ujsť na Kolibe Papradno víkend poľovníckych špecialít – poľovnícke hody. Ochutnali sme medailónky zo srnca, diviaka či jeleňa so šípkovou, brusnicovou alebo hríbovou omáčkou, ba aj jeleň guláš. K príjemnému pobytu nám vyhrávala ľudová hudba.

1. decembra

sa konali v Papradne **Ondrejovské hody**. Dopoludnia bola pri OÚ dedinská zabíjačka spojená s predajom zabíjačkových špecialít a stánkový predaj. V popoludňajších hodinách po slávnostnej svätej omši v rímskokatolíckom Kostole sv. Ondreja bol v kinosále KD kultúrny program a večer od 20. h v estrádnej sále KD zábava. Viac na str. 10.

6. decembra

navštívil Papradno **Mikuláš** so svojimi pomocníkmi.

Potešil hlavne deti a po zábavnom programe a rozdání sladkostí rozsvietil vianočný stromček v estrádnej sále a aj pred kultúrnym domom.

8. decembra

sa konal 2. ročník netradičnej **Mikulášskej zabíjačky** na Kolibe Papradno.

Súťažilo desať družstiev vo výrobe zabíjačkových špecialít. Za sumu 7 € sme mohli špeciality ochutnať, koľko kto vládla a ohodnotiť každý výrobok. Tento rok zvíťazilo družstvo v zložení František Hromadík s pomocníkmi.

K príjemnej atmosfére prispeli miestni heligónkari a FSk Bukoviny z Brvnišťa. Na svoje si prišli aj deti, pretože zabíjačku navštívil Mikuláš so svojimi pomocníkmi a plným košom sladkostí.

15. decembra

sa v kinosále KD konal **Vianočný koncert** žiakov SZUŠ Pov. Bystrica pobočka Papradno pod vedením učiteľa Juraja Šípeka.

BUDE

25. decembra

o 14. h vo sviatočne vyzdobenom kostole v Papradne deti ZŠ s MŠ a detská folklórna skupina Podžiaranček vystúpia v **Jasličkovej pobožnosti**.

26. decembra

vás Farský úrad Papradno a FSk Podžiaran pozývajú o 11. h do Kostola sv. Ondreja na **vianočný koncert „Od Betléma ňďaľeko“**.

26. decembra

v popoludňajších hodinách organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradna prechádzku **na Kopanicu**.

31. decembra

pozývajú turisti z Brvnišťa svojich priaznivcov na tradičný **výstup na Bukovinu**.

Od 23. h pozýva vedenie obce občanov na spoločné ukončenie roku 2018 a **privítanie nového roka 2019** k amfiteátru pri OÚ. Bude pripravené občerstvenie, hudba od DJ BO, ktorá bude hrať až do 3. hodiny rannej. Nový rok privítame ohňostrojom.

Vystúpenie detí v programe Mesiac úcty k starším.

Zabíjačka na hodoch v Papradne.

1. januára

Dobrovoľný hasičský zbor pozýva na novoročné kúpanie sa ľadových medveďov v rieke Papradnianke o 12. hod. na Košiaroch pri Stavnici. Pre divákov na zahriatie bude pripravené varené víno a čaj.

19. januára

vás pozýva Dobrovoľný hasičský zbor Papradno na **1. Reprezentačný ples hasičov** do estrádnej sály KD. Hostami plesu budú Beata Dubasová a Heligónkarky troch generácií, moderátorom večera Milan Kovačik „YETTI“. Občerstvenie bude formou švédskych stolov.

2. februára

ZRŠ a vedenie ZŠ s MŠ Papradno pozývajú rodičov a priateľov školy na **40. Rodičovský ples** do KD Papradno. V programe vystúpia žiaci ZŠ, súkromnej umeleckej školy, DFSK Podžiaranček a divadelná skupina Kapor na scéne. Do tanca bude hrať skupina BONITA. Občerstvenie bude formou švédskych stolov.

9. februára

pozýva starosta obce a poslanci OZ na **11. Obecný ples** do KD. Hostom programu bude spevák Dalibor Janda.

Do tanca bude hrať cimbalová muzika a hudobná skupina BONITA. Občerstvenie bude formou švédskych stolov.

16. februára

budeme fašiangovať. Od 14. h pôjde sprievod masiek od zdravotného strediska smerom k amfiteátru, kde bude disco zábava a občerstvenie. Večer vás pozývame do estrádnej sály KD na tanečnú zábavu.

20. februára

pozýva FSk Podžiaran všetkých občanov o 17. h k amfiteátru na **pochovávanie basy**.

14. apríla

na **Kvetnú nedeľu** bude v priestoroch amfiteátru stánkový predaj medovníkov a remeselníckych výrobkov. Skupinky dievčat z DFSK Podžiaranček budú „chodzie po máji“.

Duchovné slovo

Skúška z lásky

V uplynulých dňoch sme mali možnosť vo viacerých mestách Slovenska (aj v žilinskej katedrále) stretnúť pána arcibiskupa Atoine Chahdu z mesta Aleppo v Sýrii. So záujmom sme počúvali osobné svedectvo o živote v Sýrii, rokoch vojny i nezlomnej viere sýrskych kresťanov.

Keď s pohnutím hovoril o svojej katedrále v Aleppe, ktorú zasiahla raketa, keď sa v nej modlili ľudia, nevďojak som sa v myšlienkach ocitol v našom kostole, predstavujúc si takúto hrôzu. Ako musíme my byť vďační každým deň za to, že prežívame pokojné časy! Že sa nemusíme s bôľom pozerieť na ruiny našich domov i chrámov. Že môžeme bývať v teple a pohodlí domova... A ako tragikomicky pri počúvaní týchto svedectiev vyznievajú naše žabo-myšie vojny medzi susedmi pre pár štvorcových metrov či plot alebo naše tvrdohlavé ľpenie na majetku, ktorý nie sme schopní nieže dať, ale ani predať, tváriac sa pritom, akoby sme tu mali byť naveky a akoby všetko patrilo nám...

Pri spomienkach na hrôzy vojny v Sýrii na tvári tohto očitého svedka bolo vidno, ako sa mu

slzy tlačia do očí. Myslím, že by sa mu tlačili, ako aj mnohým iným ľuďom, ktorí prežili hrozné vojnové časy, keby boli u nás napríklad počas Vianoc či prelomu rokov a počuli by náš zvláštny spôsob oslavovania tzv. „zábavnou pyrotechnikou“. Im by to asi ako oslava neznelo...

Počas Adventu a Vianoc vieme byť akosi otvorenejší pre pomoc ľuďom v núdzi. Možno by bolo správne v tomto čase rozšíriť svoj pohľad aj na túto ťažko skúšanú krajinu. Organizácia ACN Slovensko – Pomoc trpiacej Cirkvi spustila kampaň *Pomoc pre Sýriu 2018*. Čo tak rozhodnúť svoj spôsob prežívania sviatkov, svoj vzťah k tomu, čo vlastným, a dospieť k rozhodnutiu zrieknuť sa niečoho a ušetrné prostriedky premeniť na užitočnejšie?

Zakladateľ spomenutej organizácie, ktorá pomáha aj Slovensku, keď sme to potrebovali, je autorom nádhornej myšlienky, ktorá môže byť pre nás inšpiráciou: „*Oni sú skúšaní vo viere. My sme skúšaní v láske.*“

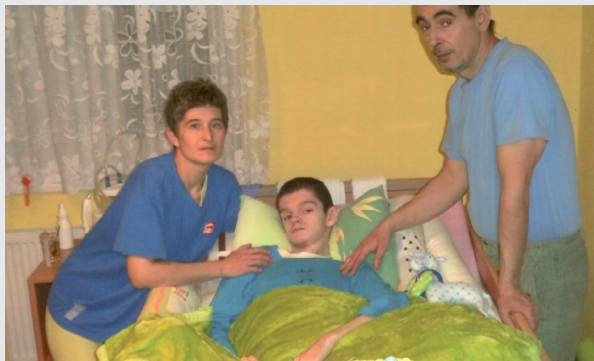
Jozef Hlinka, farár

Webová stránka ACN Slovensko s možnosťami pomoci:

acn-slovensko.org

Maťko Belušik

Maťko sa narodil 19.1.1997 s DMO - detskou mozgovou obrnou. Do pol roka ani rodičia nevedeli o tejto krutej diagnóze, no zistili to tak, že sa nevyvíjal ako rovesníci. Rodičia s ním absolvovali cvičenia v Dunajskej Lužnej, Martine.... Postavil sa na nohy, dokonca navštevoval špeciálnu školu. Rodičia s ním cvičili Vojtovu metódu, no prognóza detí s DMO býva taká, že po dosiahnutí určitého bodu sa ich stav začína opäť zhoršovať. A to je aj Maťov prípad. Postupne prestával chodiť, zakopával, časom bol odkázaný na vozík a v súčasnosti je už úplne ležiaci na polohovateľnej posteli. Vyžaduje 24-hodinovú starostlivosť, kŕmený je cez PEG sondou špeciálnou stravou, musí sa polohovať, aby mu nevznikali preležaniny... Rodičia s ním cvičia stále, ale prognóza na zlepšenie je mizivá. Neustále potrebuje plienky, zdravotnícky materiál.... Rodičia sú radi, že je tu ešte s nimi... Mal mladšieho brata Jožka s rovnakou diagnózou, ktorá však mala iný priebeh so smutným koncom. Počas hodov mali návštevníci možnosť Maťkovi prispieť dobrovoľným príspevkom. Starosta obce mu vyzbierané peniaze v sume 663 eur odovzdal. Všetkým darcom ďakujeme. Kto by chcel môže Maťkovi prispieť aj na číslo účtu: SK93 0900 0000 0000 6346 5817.

PAPRADNO KEDYSI a DNES

Nový hlavný oltár Kostola sv. Ondreja v Papradne zadovážil v roku 1900 vtedajší farár Ignác Mendel z milodarov domácich a amerických farníkov.

V roku 1974 boli sochy sv. Štefana Kráľa a sv. Imricha z hlavného oltára nahradené sochami sv. Jozefa a sv. Františka z Assisi.

Oltár bol odvtedy natieraný a značne napadnutý červotočom, preto sa pristúpilo k jeho celkovému reštaurovaniu, ktorá bola dokončená v roku 2016. Robila ju Mirka Moravíková.

Reštaurovanie spočívalo v odstránení starých náterov, upevnení poškodeného dreva a doplnení chýbajúcich častí. Tie časti, ktoré boli najviac zničené, resp. chýbali, boli nahradené novými. Vyhotovil ich Ján Kukurdík.

Po odstránení náterov sa doretušovali iba chýbajúce farebné časti. Pôvodná farebnosť oltára bol maľovaný fláder (maľovaná imitácia štruktúry dreva), na ňom boli ďalšie dve vrstvy farby, vrchná bola v odtieni slonovinovej kosti.

Sochy a časti oltára, ktoré sa dali odmontovať, boli petrifikované v roztoku (celé ponorené do protičervotočového roztoku), ostatné časti boli ošetrené injektážou a spevňovacími nátermi.

Pri reštaurovaní sa odstránilo nepôvodné osvetlenie oltára, ktoré bolo technicky nevyhovujúce a nebezpečné z hľadiska vzniku požiaru. Všetky pozlátené časti na oltári sa nanovo prezlátali. Zreštaurované boli aj sochy na oltári. Na reštaurovanie ešte čakajú sochy anjelov z hlavného oltára i bočné oltáre a ambona.

Reštaurátorka Mirka Moravíková urobila nádhernú prácu a my môžeme teraz obdivovať novú krásu oltára.

Bohoslužby cez Vianoce

25. decembra

Papradno

0:00 polnočná

6:00 pastierska

10:30 slávnostná

14:00 Jasličková pobožnosť

– vystúpenie detí z MŠ

Brvnište

0:00 polnočná

9:00 slávnostná

26. decembra

7:40 (Brvnište 9:00)

11:00 Od Betléma nedaľeko

31. decembra

16:30 svätá omša s poďakovaním

1. januára

ako v nedeľu

VIVAT PODŽIARAN

Veždy, kec f Papradne...

Veždy, kec f Papradne tá cahavá pesnička zžeje, pre kerú nám srcco bije, nám duša zas pookreje, ftedy je nám dobre.

Veždy, kec f Papradne na Ondreja ty hody máme, program pre vás vymýšľáme, aš sa spolu zasmejeme, ňeche nám tu dobre.

Veždy, kec f Papradne mvožeme byc spolu s vami zas, vďa-ka vám za ten krásny čas, za šetko, čo robíce pre nás, s ce-lého srcca ďakujeme vám.

ĎAKUJEME VÁM!

Ani neviem, čím začať. Ale jedno viem určite. Som strašne rada, že sa vám program, ktorý sme vymysleli na hody, tak veľmi páčil. Váš smiech, váš potlesk, radosť z toho všetkého je pre nás najväčšou odmenou a motiváciou, aby sme pre vás aj budúci rok zase niečo pripravili. Hody sú pre nás vždy veľkou výzvou, ale aj najväčšou zápravou.

Neviem, čo sa vám najviac páčilo, ale mám pocit, že tento rok zahviezdil každý. Postavy boli užité každému na mieru a čo je pre mňa najzácejšie, nik nemal problém urobiť si zo seba srandu bez ohľadu na vek. A koľko rozprávok ste napočítali? Poznali ste všetky melódie? Na niektoré „hlášky“ už asi nezabudneme. Veď aj lúpežníci povedali veľkú pravdu: „Bez vody sa ňedá žic, kvit ňemáme čím zapic.“ A tie naše deťúrence... Samko a Katerinka nemali chybu. Ak by ste si chceli scénu pripomenúť, nájdete ju na youtube pod názvom Z rozprávky do rozprávky (<https://www.youtube.com/watch?v=-Y2lpQXWTio>).

Ale musím veľmi pochváliť aj deti z Podžiarančeka. Perfektný program vymysleli. Samkove hlášky odrovnali každého a Marek, ten sa našiel aj medzi mladšími, aj medzi staršími. Keď sa ten náš program tak veľmi páčil a nie všetci ste sa zmeslili do kinosály, budeme prvýkrát robiť aj reprízu, ktorá by mala byť niekedy v januári. Určite dáme včas vedieť. A čo okrem hodov sme stihli? Hodovali sme aj v Kotešovej, aj v Považskej Teplej. So ženami sme v októbri zabúdili na festival TVORBA do Bratislavy a chlapi nás zase zastúpili na konferencii lekárov na Smolenickom zámku. Podarilo sa nám aj videoklip do relácie Kapura natočiť, ktorý môžete sledovať na RTVS2. Ďakujeme za každý hlas, ktorý ste nám poslali či nám pošlete, a hlavne ďakujeme spolku ROTaRvA – pani Barošovej a rodine Hároníkovej, že sme mohli natáčať v priestoroch starej školy v Brvništi. Deti ešte vystupovali na Dni rodiny a veľký úspech zožali s pásmom Starosvecký rok v Nimnici na Horomil feste.

A čo nás ešte čaká a neminie? V decembri ešte dve vianočné vystúpenia. Jedno v Považskej Bystrici na akcii s názvom Slovensko spieva koledy. A srdečne vás pozývame na vianočný koncert Od Betléma ňedaľeko, ktorý bude 26.12.2018 v Kostole sv. Ondreja. Okrem nás a Podžiarančeka sa na vás tešia mládenci z FS Škrupinka a heli-gónkar Matej Kysel z Jasenice. Na záver už len chcem poďakovať mojim Podžiarancom a ich rodinám za ďalší krásny spoločne strávený rok plný skvelých akcií, vystúpení či spoločne stráveného času a popriať im aj vám všetkým požehnané Vianoce a šťastný nový rok.

malí kedysi aj skúšobňu. Počas tohto roka kapela odohrala koncerty na Slovensku i v Čechách a mohli ste zachytiť aj rozhovory s jej členmi na Rádiu FM. V novembri sa na televíznych obrazovkách objavili v plnej zostave v relácii RTVS pod názvom Park, kde hovorili nielen o tom, ako ich kapela vznikla, ale aj o ich tvorbe a pôsobení na hudobnej scéne. Tí, ktorí si tento diel relácie nestihli pozrieť, môžu ho nájsť v on-line archíve RTVS na odkaze <http://park.rtv.s.k/archiv/170942-park>. Najbližšie by mala kapela koncertovať už tradične koncom decembra v Považskej Bystrici. Informácie o kapele nájdete na: www.electionsinthedeaftown.com na facebooku Elections In The Deaftown a youtube EITD Band

(pm)

Experimenty kapely Elections In The Deaftown

(pm)

Lukáš Zurienčík ako „Blame your Genes“

Lukáš Zurienčík sa popri koncertovaní s kapelou vydal na sólovú dráhu a vystupuje pod názvom „Blame your Genes“. Svoj sólový projekt rozbehol natoľko, že 18. júna vydal EP pod názvom Liquid White, čím obohatil slovenskú elektronickú scénu. EP Liquid White obsahuje päť skladieb, ktoré sa na rozdiel od pôsobenia v kapele uberajú k tanečným žánrom, ako sú napr. house a či elektropop.

Skladby Rabbit hole a New kingdom boli úspešné aj v hitparáde Osmička na Rádiu FM, kde obsadili prvé miesto. O svojej sólovej

tvorbe porozprával aj v Rádiu FM a aktuálne koncom novembra vydal nový singel Pieces. Lukáš prostredníctvom tohto projektu môže realizovať svoje nápady a zamieriť rovno do sveta elektronickej hudby.

Držíme palce!

Skladby a info o Blame your Genes môžete nájsť na facebooku Blameyourgenes a youtube Blameyourgenesmusic. (pm)

Vianočné zamyslenie

Prichádzajú k nám rok čo rok, keď dni sa krátia a noci sú dlhšie ako dlhé. Nie je tomu inak ani tento rok – najkrajšie sviatky roka sa opäť blížia. Dni, ktoré zostávajú do ich príchodu, môžeme rátať na prstoch. Radostné, čarovné, bohaté, pokojné, veselé, láskyplné, požehnané... Iba jediné sviatky v roku majú toľko prívlastkov. Vianoce. Slávia sa v každej jednej rodine bez ohľadu na národnosť. Niekde sú bohaté, inde chudobnejšie, ale všade rovnako sa v tento čas oslavuje príchod Spasiteľa na svet. Spasiteľa, ktorý sa narodil preto, aby nás vykúpil a aby nás naučil žiť pravým životom viery. Máte aj vy, najmä tí skôr narodení, pocit, že Vianoce ľudia kedysi prežívali inak ako dnes? Dovolím si tvrdiť, že tieto sviatky mali akési väčšie čaro, svet sa akoby spomalil, ponoril do ticha, zavládol pokoj – Vianoce prichádzali bez stresu a zhonu. Hoci... Naši predkovia, najmä ženy, na Štedrý deň vstávali skoro ráno, už o druhej hodine, aby zamiesili na chleba, vymazali šporňel aj vybielili izbu. Stačili prezliecť i vyprať posteľnú bielizeň, napiekli chleba, neskôr i koláče z kysnutého cesta s makovou, orechovou alebo tvarohovou plnkou, prichystali večeru s bohatou nádielkou jedla: pupáky, kapustnicu, hustú šošovicovú, fazuľovú či hrachovú polievku (strukoviny symbolizovali bohatstvo), kyslé ryby, neskôr kapra i pstruhy. Nechýbali ani sušené jablká, hrušky, slivky, orechy, čerstvé jablká, oblátky, med a cesnak. Úlohou mužov bolo nanosiť vodu i drevo na celé sviatky. Platilo totiž pravidlo, že počas vianočných dní sa nemalo nič ťažké robiť. Gazda priniesol čerstvo vyťažený stromček a deti ho ozdobili orechmi, jablčkami, neskôr slamenými ozdobami a doma urobenými salónkami – do staniolu zatáčali kocky burgyne, kvaky alebo kocku cukru. Deti potajomky vyballili cukor zo staniolu, zjedli ho a prázdny za-

balili tak šikovne, že mama ich figeľ vôbec nezbadala. K večeri sadali neskoro večer. Pomodlili sa, popriali si zdravia, šťastia a Božieho požehnanie, najedli sa a vykonali veľa vianočných zvykov, ktoré boli zamerané na zdravie, chorobu, smrť, vydaj, prírastok v rodine, dobytok, úrodu... Rodina posedela okolo stola, z ktorého sa nič nesprätávalo, a o polnoci sa pobrali všetci na polnočnú omšu.

Ako sa časy menia, naše tradičné Vianoce už pomaly zanikajú. Je to nielen tým, že pri štedrovecernom stole chýbajú tradičné jedlá a zvyky, ale aj tým, že s pribúdajúcimi rokmi narastá okolo príprav na ne zhon a stres. Samozrejme, predvianočná atmosféra dýcha v každom z nás už pár týždňov pred 24. decembrom. Možno preto, aby sme sa správne naladili a pripravili, kým príde onen vytúžený večer. A keďže väčšina z nás Vianoce miluje, bez tej správnej predvianočnej atmosféry si ich už ani nevie predstaviť. Ba čoraz viac nadobúdame pocit, že tých pár týždňov pred Vianocami - zháňanie darčiekov, výzdoba, pečenie... – má pre nás väčší význam ako samotné Vianoce, kedy my všetci dostávame ten najväčší dar – Božieho syna.

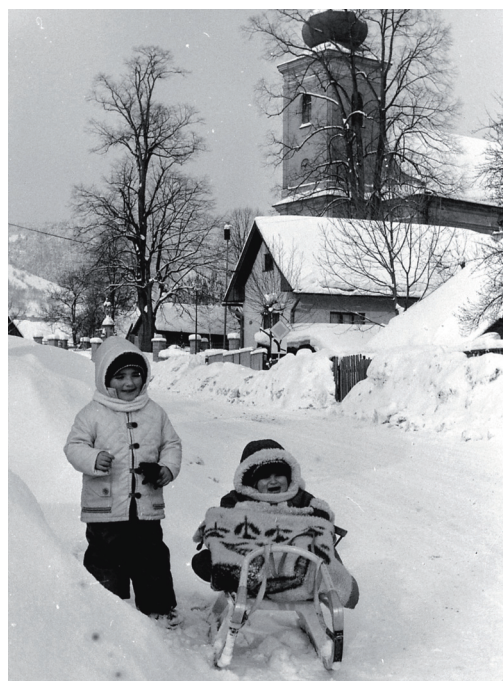
Tak ako z mnohých vecí aj z tohto by sme mohli viniť dobu, v ktorej žijeme. Áno, to by bolo zrejme najjednoduchšie. Ale zamyslime sa, nie je to tak trošku aj naša vina?

Hypermarkety a iné obchody nám už od septembra predkladajú rôzne vianočné akcie, farebné ozdoby na vianočný stromček, samotný vianočný stromček, vankúše, periny, obliečky, svetre, čokolády – jednoducho všetko s motívom Vianoc. Ale v konečnom dôsledku sme to my, kto to všetko kupuje. Veď tesne pred Vianocami to už bude veľmi drahé alebo vypredané, musíme to kúpiť teraz, a tak pred sebou tlačíme plný košík nezmyslov za

úžasné ceny! Internetové obchody a e-shopy nás lákajú na abnormálne zľavy či poštovné zdarma a znova sme to my, kto nakoniec aj tak podľahne. Darmo budeme tvrdiť, že Vianoce nie sú len o prejedaní sa a o darčekoch, my, ľudia, si jednoducho nedokážeme pomôcť. Darčeky už nie sú pre nás tým, čo kedysi. Veď koľko sa natrápime, kým aký-taký darček vyberieme, koľko sa nachodíme za nimi po obchodoch a nakoniec aj tak zistíme, že naša námaha bola márna – obdarovanému sme neuladili. A hoci sa všetci tvárame milo a rozdáваме umelé úsmevy na všetky strany, aj tak na budúce Vianoce dáme radšej do obálky peniaze a čaro vianočných darčiekov mizne kamsi do nenávratna.

A tak sa dostávame k tomu, že nám už viac záleží na množstve dobrôt na stole než na množstve lásky v našom srdci. Viac nám záleží na tom, akú dekoráciu dáme na okno, než na tom, že sa konečne po dlhšom čase stretne s celou rodinou. Viac nás zaujímajú otváracie hodiny obchodov počas sviatkov ako to, že konečne máme možnosť a priestor na oddych. Stala sa z nás konzumná spoločnosť, ktorá sa prestala tešiť z maličkostí. A hádam preto strácame Vianoce priamo pred očami.

Kedysi nám totiž ku kúzelným Vianociam stačilo naozaj málo. Napríklad taký sneh. Dnes už iba nadávame na cestárov a ich nepripravenosť (ak sneh náhodou napadne), na to, ako budú zase meškať vlaky, na to, aká je neskuťná zima a kedy toto obdobie konečne skončí. A to namiesto toho, aby sme sa tešili zo studenej snehovej prikrývky, i z toho, koľko radosti dokáže do našich životov priniesť taká dobrá a nefalšovaná guľovačka, kde je každý s každým a zároveň každý proti každému. Alebo cencúle, ktoré sme lízali aj napriek zákazu. I tropické ovocie na stole. Mandarínky, pomaranče, na ktoré sme kedysi stáli dlhé fronty, už síce dostaneme počas celého roka, ale stačí jediný závan tejto vône a naše myšlienky

hneď putujú k Vianociam. Ba i medovníčky, ktoré sme dojedali ešte celý január, ale bez nich by to nebolo ono. A oblátky s medom, bez ktorých sa večera nescela začať. Vianočné slovenské a české rozprávky, ktoré vždy roztápali naše srdcia a ktoré sme dokázali pozerat stále dokola. Radosť z toho, že celá rodina je pokope. Aspoň raz za rok, aspoň na Vianoce. Tešili sme sa z chvíľ, keď sme boli oklopení ľuďmi, ktorých máme radi. No a, pravdaže, pohoda, ktorú sme si dopriali. Dokázali sme vypnúť a plne sa sústrediť na sviatky, na nič iné. Kostol, vôňa čečiny, sánky, odpratávanie snehu, ľad a korčule, úsmevy všetkých, ktorých sme potešili, zvyky, ktoré sa dodržiavali, sviečky, ktoré sa zapálili, a omnoho, omnoho viac... Všetko to sú maličkosti, ktoré robili a robia Vianoce kúzelnými.

Skúste sa preto tohto roku menej hnať a viac spomaliť. Všímať si detaily, užívať si každú chvíľku a Vianoce znova precítiť vo svojom vnútri tak ako naši dedovia a pradedovia. Tí i napriek tomu, že nemali absolvované vysoké školy, boli veľmi múdri, boli zžití s prírodou, pomáhali si, veď boli odkázaní jeden na druhého. Mnohé magické úkony, ktoré robili počas Štedrého večera, slúžili na to, aby jednotliví členovia pochopili, že rodina je tá, na ktorú sa dá spoľahnúť a ktorá ich nesklame. Pretože Vianoce, to nie je nič fyzické. Vianoce sú pocit. Pociť v nás.

Milí čitatelia, nech sú vaše Vianoce plné zdravia, šťastia a rodinnej pohody. Prežité požehnané sviatky so všetkým, čo k nim patrí!

(gb)

Spomienky na papradnianske vianočné sviatky v ďalekej cudzine

Mgr. Jarolím Klabník - prvý papradnianský diplomat a česko-slovenský veľvyslanec v Španielskom kráľovstve.

(Príhovor rodáka)

Polazník sledujem pravidelne od jeho prvých výtlačkov, ktoré som si vždy pri návšteve Papradna vyžiadal na obecnom úrade od starostov alebo ich zástupcov. Ochoťne mi dali aj archívne čísla. Odkedy je Polazník na webe, dostať sa k nemu je pre mňa jednoduchšie, ale keď som v Papradne, dávam prednosť jeho čítaniu z ruky. Vtedy sa vo mne prebúdzajú spomienky na detstvo, na školu v Luhoch, U Hrnco a v Lucii, na spolužiakov, miništrantov, koľady i na všetky ostatné krásne zvyky, ktoré tie naše staršie retrogenerácie ešte osobne prežívali. S nostalgiou spomínam aj na pomoc rodičom pri ťažkej robote, ktorou si všetci Papradňania zabezpečovali prežitie v krásnom prostredí rodného kraja. Preto si veľmi cením úsilie a nápady redakčnej rady Polazníka aj obecného úradu vedeného richtárom, ktorému naozaj záleží na zveľaďovaní aj zviditeľňovaní nášho krásneho rodiska. S hrdosťou i napätím sme aj v Prahe sledovali zápolenie Podžiaranu v súťaži Zem spieva, ktorý krásnym spevom ukázal svetu to krásne, čím Papradňania žili, ale i prostredie, v ktorom sa ich chuť zaspievať si aj v potu tváre rodila. Sám som bol vždy hrdý na to, že som Papradňan, vždy som sa k Papradnu hlásil, dôstojne ho reprezentoval a svojimi stykmi pomohol k vybudovaniu kultúrneho stánku, ale aj obchodu Jednoty – U Hrnco, ktorý je teraz nákupným strediskom na dobrej úrovni.

Od ranného detstva sa nám, ktorí sme vyrastali v Papradnianskej doline medzi horami, vryli hlboko do srdca i do mysle zážitky spojené s Vianocami a s príchodom tohto tajuplného a slávnostného obdobia. Začínalo už ružencom, keď sme chodili na modlitby do kostola s baterkami, pokračovalo rohrátmi a vrcholilo betlehemcami, večerou, polnočnou a koledami a končilo Troma kráľmi. Obdobie plné krásnych a často aj úsmevných zvykov a zážitkov.

Počas šesťročného štúdia na MGIMO (Vysoká škola pre prípravu diplomatov) v Moskve sa „Roždestvo“ (Narodenie) nespomínalo, slávila sa Jolka na Nový rok.

Už ako diplomat som bol vysielaný na dlhodobé pobyty na naše veľvyslanectvá v ďalekej Latinskej Amerike. Prvé a najsmutnejšie Vianoce som preživil v Buenos Aires v Argentíne, kam som bol vyslaný sám bez rodiny, a tak osamelý a smutný som spomínal na Papradno, rodičov, na manželku Kamilu a moje malé dcéry. Od vojenského režimu sme mali zakázaný styk s našimi krajanmi, nemohli sme k nim zájsť a „polaziť“, aj keď nás pozývali, hlavne mňa, Slováci, ktorí sa dlhé roky na veľvyslanectve nemali s kým porozprávať po slovensky.

Ďalšie dva roky sme už celá rodina prežívali Vianoce spoloč-

ne. Snažili sme si vytvoriť slávnostnú atmosféru počúvaním vianočných kolied od Lúčnice, SĽUK-u, Brolnu a Moravanky, ktoré sme si priviezli so sebou. Ale sviatkovali sme bez oplátok a bez prítomnosti našich rodičov, ku ktorým sme sa v spomienkach vždy vracali. V Argentíne, ktorá je na južnej pologuli, nám príroda skoro ničím vianočné obdobie nepripomínala, lebo sa začínalo letné obdobie. Argentínci, potomkovia zmesi európskych národov, síce Vianoce slávia, ale pripomínajú si ich najmä americkou obdobou deda Mráza papa Noelom, trávia sviatky na plážach Atlantického oceánu a tí majetnejší odlietajú hlavne do Európy.

V rokoch 1965 – 1970 celý kolektív veľvyslanectva i obchodného oddelenia aj s rodinnými príslušníkmi tvorilo 42 – 45 osôb. Spoločne sme sviatky slávili na Silvestra, a to podľa počasia buď na chate s bazénom, ktorú si prenajímali dlhé roky klub ROH za prostriedky z fondu, do ktorého všetci celý rok prispievali, alebo v budove veľvyslanectva. Bývalo veselo. O pohostenie sa postarali hlavne ženy, napiekli vianočné pečivo, buchty, vianočky a iné vianočné dobroty. Len pochúťok s makom bolo poskromne, pretože pestovanie maku v Argentíne i v celej Latinskej Amerike bolo zakázané, a keď sa minuli zásoby, ktoré

Vianoce 2008 v Papradne.

sme si tajne prinášali pri návrate z dovolení, boli makovníky vysoko cenené. Manželka Kamila bola preslávená včelími úľmi a snažila sa robiť reklamu aj pupákom, ale tie nikto okrem nás v Buenos Aires nepoznal.

O niekoľko rokov sme Vianoce prežívali v Mexiku. Tam tiež, ako u nás doma, je obdobie zimy. Hlavné mesto leží v kotline obkolesenej horami, ktoré sú občas pokryté snehom, ale vianočná atmosféra je iná. Tu je možné kúpiť i vianočný stromček, ktorý si v mexických rodinách tiež zdobia. Samozrejme, ozdoby sú odlišné od našich, ale nám sa najviac páčili typické ozdoby od mexických Indiánov.

V Mexiku sme prežili štvoro vianočných sviatkov. Nikdy nezabudneme na Vianoce, ktoré sme strávili s inžinierom Jozefom Michľom z Brvništa (pochovaný v Papradne), manželom Karolky Pacúchovej. Do Mexika bol ako známy geológ vyslaný PZO Polytechna na vykonanie prieskumu zásob vápenca v teréne, kde mexický záujemca zamýšľal postaviť vápenku, prípadne cementáreň. Ja som bol vtedy zástupcom veľvyslanca. Jozša som poznal od detstva i z čias, keď bol v seminári, kde sa pripravoval na poslanie kňaza. Po roku 1950 semináre zrušili a on, ako aj Ignác Lališ a môj brat Milan po rôznych peripetiách zmaturovali a štúdium dokončili ako iní odborníci. Keď som sa dozvedel, že priletí on, bol by som od radosti vyskočil, ale pred veľvyslancom to nebolo možné. On však hneď zbadal, že ma správa veľmi potešila.

Blížili sa Vianoce a Jozša sa trápil, ako bude tráviť Štedrý deň. Bol ubytovaný v hoteli blízko obchodného oddelenia, veľvyslanectva a od nášho bytu. Keď sme mu s manželkou oznámili,

že predsa s nami u nás, tvár sa mu rozjasnila. Prišiel „oháknutý“, povečerali sme podľa zvyku samé papradnianske jedlá a, samozrejme, kapustnicu, dokonca aj kapra sme mali obaľovaného. Pod vianočným stromčekom bol darček aj pre Jozša, ale najväčšie prekvapenie pre neho bolo, keď miesto dezertu Kamila priniesla z kuchyne pupáky. Na tých si azda najviac pochutnal a zdôrazňoval, že to sa mu ani nesnívalo, že pod Popocatepetlom si bude pochutnávať na pupákoch. Do polnoci sme sedeli a spomínali na našich doma, na zážitky z detstva počas Vianoc, počúvali nahrávky betlehemcov, nahrávky piesní na Štefana u Sotoníkvo, kde spievajú teta Hermína, Zverec, Fero Gardoň Šandor Knapo, Adam Zdurienčík-Škalík krásne papradnianske piesne. Keď dcéry zaspali, my sme sa tajne pobrali na polnočnú do blízkeho katolíckeho kostola s nádejou, že nestretne nikoho z našich, ktorí by to na nás „píchlí“. Polnočná nás veľmi nenadchla, pretože sa vôbec nevyrovnala tej našej papradňanskej.

S Jozšom sme v Mexiku prežili celý pekný polrok. Kde som mohol, tam som mu podal pomocnú ruku, podporil ho. Ale hlavne on sám sa presadil svojou odbornosťou a pracovitosťou, ale aj veselou, úprimnou povahou. Získal si srdcia všetkých členov československého kolektívu vrátane veľvyslanca a jeho manželky. Generálny riaditeľ Polytechny bol môj kamarát, tak po pobyte v Mexiku mal Ing. J. Michel otvorené dvere do ďalších krajín, kde robil geologické prieskumy ako odborník nasledovzatý. (Pôsoobil potom ešte na Kube, v Haiti a Angole). Tak sa stali Vianoce vtedy prežitie v jeho spoločnosti neopakovateľnými.

Najznámejšie rody v Papradne

Na úvod sa chceme ospravedlniť p. Filoméne M. V minulom čísle Polazníka sme nesprávne uviedli, že bola dcérou Ľudovíta Hroška. Ten mal len jednu dcéru Máriu. Filoména bola dcérou Klambníka – Miňúra z prvého manželstva jej matky.

Husárik

Tento rod nie je u nás veľmi starý. V záznamoch sa nachádza až v roku 1874. V Martoviech grunte je zapísaný Hrehor a Jozef Husárik a v Kubičkoviech grunte Vendel Husárik. Toto meno mohlo vzniknúť takto: Prvý nositeľ mena sa dal zverbovať na vojnu alebo ho zlapali. Pravdepodobne pochádzal z dolného konca dediny z Martoviech gruntu. Na vojne slúžil ako husár (jazdec) a ako husár sa domov z vojny vrátil na koni. V tom čase bol taký zvyk, že ak sa husár po dlhoročnej službe cisárovi vracal domov, darovali mu aj koňa, ktorý ostarel a armáda ho už nepotrebovala. O podarúvaní koní vyslúžilým husárom sa spieva aj v jednej starej marikovskej piesni: *Už ten Jano z vojny kreše, jeho koň ho ledva nese (alebo: vedze koňa za dva groše)*. Husára, ktorý sa vrátil domov, začali namiesto jeho pôvodného mena volať Husár - Husárik a toto pomenovanie zostalo aj jeho potomkom. Meno trvá u nás dodnes. (**Podľa Š. Meliša**) Husárikovci bývali v Papradne i v osade Křžeľ. Podľa E. Počiatkovej pôvodne žili na Křžli tri rodiny Husárikovcov – Alexander, František a Františka.

Zľava: Ján Chrapko s dcérou a Jozef Chrapko s dcérou Ol'gu v r. 1938.

Alexander a František boli bratia. Ich otec Jozef mohol pochádzať z Papradna. Oženil sa s Máriou Pápolíkovou, ktorej chalupa patrila k najstarším na Křžli (Pápoľovíech chalupa). Meno Pápolík sa z Papradna vytratilo. Spomenieme si naň len v súvislosti s hluchou Hanou Pápoľkou, ktorá bývala U Hrmcov. Alexander (1909 – 1982) mal na Křžli trvalý pobyt ešte aj v 2. pol. min. stor. Bol šikovným staviteľom, ktorý spolu s bratom Františkom a ďalšími Křžľanmi postavil všetky novšie chalupy na Křžli. So svojou ženou Margitou Šamajovou mal šesť synov - Rudolfa, Vladislava (manž. Helena Santusová), Františka (manž. Anna Žilinčíková), Ľudovíta, Gašpara a Jozefa. Napriek tomu sa meno Husárik z tejto rodiny u nás nezachovalo. Okrem Františka, ktorý zomrel bezdetný, všetci z Papradna odišli.

František (1902 – 1972) a Mária Šamajová si postavili dom v dedine a na Křžeľ chodili už len bačovať. Spomínajú sa ako Fero Husárik a Maryša Žbodáčka (po matke Kataríne Žbodáckovej). Z ich piatich detí zostali v Papradne len dcéra Helena, V. Lapúniková, a syn Viliam (1931 – 2001) s manž. Helenou Turičíkovou. Z troch Viliamových detí býva v Papradne už len dcéra Jarmila, syn Ľubomír zomrel v roku 2012 a druhý syn Ján žije v Pov. Bystrici. Tretia rodina Husárikovcov z Křžle, slobodná matka Františka Husáriková a jej štyri deti, sa v polovici 50-tych rokov presťahovala do Čiech. Jej chalupa schátrala a spadla.

K Husárikovcom, ktorí žili v Papradne, patrili Štefan Husárik a jeho tri dcéry – Kristína, Helena (Ilona) a Terézia. Ilona sa vydala za Kališika, Kristína (1902

– 1977) a Terézia (1899 – 1981) boli slobodné matky. Jaroslav, syn Terézie, žije v Martine, ale Papradno navštevuje často. Kristína Husáriková vychovala päť detí. Z jej potomkov dnes žijú v Papradne synovia Ivan a Ladislav aj so synom a vnuk Jozef s rodinou. Jozefovým otcom bol František (1925 – 2000), najstarší syn Kristíny. Z tejto rodiny pochádza aj Peter Husárik, syn Kristíninej dcéry Kamily, v. Černošíková. Ten však žije v Brvništi.

Chrapko

Jeden z najstarších rodov v Papradne. Skôr ako v Papradne sa však spomína v Brvništi.

No starobylosť Chrapkovcov je len vtedy istá, ak by sa dokázala ich spojitosť s menami Krapeš z roku 1592 v Brvništi. Vtedy sa tam spomínajú Michal Krapeš, Adam Krapeš, Martin Krapeš a Ján Krapeš. V Papradne je zapísaný Krapík. V roku 1623 je zaznamenané meno Chripar, v roku 1770 Ján Krapík. V roku 1855 znova Ján Krapík, ale aj Mikuláš Chrapík, ktorý býva v dome č. 59, a Ján Chrapko, ktorý býva v dome č. 192. V roku 1874 sa v Tomášovíech grunte spomínajú Martin Chrapek, Adam Chrapek a Bara Chrapek. Dnešná podoba mena je Chrapko a tento málopočetný rod trvá u nás dodnes, spolu 5 osôb. (**Podľa Š. Meliša**). Z Chrapkovcov, ktorí u nás žili, spomenieme bratov Jozefa a Jána, synov Jána Chrapka. Jozef Chrapko (1905 – 1978) sa v roku 1928 oženil s Teréziou Šamajovou. Spolu mali tri deti – Ol'gu, Rudolfa a Kamilu. V Papradne zostal napokon len syn Rudolf, ktorý zomrel v roku 2017, jeho žena odišla do domova. O druhom synovi Jánovi sme už písali. Tento známy slovenský meliorátor mal významný podiel na regulácii rieky Papradniansky. Aj vďaka nemu môžeme spokojne spať aj vtedy, keď iným častiam Slovenska hrozia záplavy. Bohužiaľ, neboli to len povodne, ktoré v minulosti trápili našich predkov. Opakovali sa aj suché, neúrodné roky, ktoré so sebou prinášali hlad. O jednom takomto extrémne suchom počasí písal v minulom čísle Polazníka Š. Meliš. A nebola to až taká vzdialená minulosť, lebo na ňu spomínala aj babka Mária Balušíková – Vlčíková (1864 – 1948). Rozprávala, že v tom roku bolo tak sucho, že museli chodiť po vodu s povozmi až k Váhu. Posledná väčšia povodeň bola v Papradne v roku 1943 a veľké

Sprava: Alexander Husárik a František Husárik. Sediaci sprava: Viliam Husárik so synmi Ľubomírom a Jánom.

Za trochu lásky šel bych svjeta kraj...

sucho v roku 1948, ktoré vtedy postihlo celé Slovensko.

Na hornom konci dediny, pri bývalom kine, žila Rozália Chrapková (1923 – 1981), dcéra Adama Chrapka a Márie Hrablíkovej. Rodina bačovala v Medvedzí na Starákoch, ale zvyklo sa hovoriť aj U Gervo. Okrem Chrapkovcov tu totiž mali svoj bačov i Tereza a Hana Gerové (Kodčíkové) a aj Adamov otec Jozef Chrapko mal za ženu Katarínu Geríkovú. Meno Gerík, v minulosti dosť časté, sa z Papradna vytratilo, ale pomenovanie bačovov sa zachovalo. Z tejto rodiny žije u nás ešte Kamila, dcéra Rozálie Chrapkovej, vydatá Váchalíková.

Ďalšia rodina Chrapkovcov patrila Františkovi (1897 – 1959) a Paulíne Slivoníkovej (1914 – 2007). Spolu vychovali päť detí. Dcéry Anastázia, Mária, Anna a Helena žili mimo Papradna, len syn Dalibor zostal doma. Zomrel v roku 2012. Rodina po ňom je vlastne jediná, ktorá s menom Chrapko dnes žije v Papradne (manželka + syn s rodinou). Okrem mien Pápolík a Gerík, ktoré sme spomínali, sa z Papradna vytratilí viaceré mená. Dve z nich – Chumchal a Isterík v minulosti u nás dosť rozšírené, popísal Š. Meliš takto:

Chumchal

Je to starší rod. Siahla pred rok 1765, kedy na jednej farskej listine nájdeme meno Humhal. Potom v roku 1770 je v zozname poddaných zapísaný Ondrej Chumchal. V roku 1780 Ondrej Chumčák, čo je pravdepodobne ten istý. V roku 1855 bývajú v Papradne v dome č. 339 Karol Chumchál a v dome č. 340 Ondrej Chumchál. V roku 1874 sa spomínajú Ondrej Chumchal a Mária. Neskôr bol známy Sil-

vester Chumchal, ktorého volali Šilvister. Je zaujímavé, že osadu Ševcovce – U Ševcov v Medvedzkej doline, kde bačoval, volali aj U Šilvistra. Po roku 1960 sa toto meno od nás vytratilo. Ľudovít Chumchal sa aj s rodinou odsťahoval na Moravu kdesi k Brnu. Stalo sa to po akejsi krčmovej bitke, pri ktorej pichol protivníka nožom, za čo ho odsúdili a zatvorili. Po odpykaní trestu predal Ľudovít v Papradne dom i všetok majetok a odsťahoval sa.

Poslední Chumchálenci z Papradna odišli. Ostal po nich len názov osady Chumchálence – U Chumchálov, ktorá sa nachádza na začiatku doliny Modľatín. Podobné meno ako Chumchál je Chuchmák – Chuchmál, ale to je vetva Janičíkovcov. Tí majú svoju osadu pod Javorníkom, zvanú Chuchmákovce alebo tiež U Chuchmálov. O tých prinesieme bližšie informácie nabadúce.

Isterík

Tento rod bol u nás už v roku 1780. Ba ešte skoršie, lebo už vtedy tu boli dvaja Isteríci, asi bratia, Štefan Isterík a Martin Isterík. V roku 1885 sú tiež dvaja – Isterík Ondrej a Martin, ktorí bývajú v dome č. 171. V dome č. 173 býva Laurenc Isterík. V roku 1874 sa U Díškov spomína Filip Isterík – Hrebíček, Matej Isterík a Ján Isterík – Janculík. V Sigockom hoštáku boli vtedy Matej Isterík, Katarína a Ján Isterík. Teda rozvetvená rodina. Tento rod bol u nás asi 250 rokov a spomína sa ešte dnes. Jeho pôvodný názov bol Ister, lebo ženám hovorili Isterka. Meno Isterík bolo u nás nezvyčajné, neslovenské. Isteríci mohli k nám prísť až od Dunaja, lebo latinské meno Dunaja je Ister – Istros.

Magda a Ambro Balušíkovci

Každý verí v niečo. Niektorí sa snažíme a celý život sa učíme veriť v Boha. Iný verí v seba alebo len a len sebe. Niektorí verí vo všemocnú prírodu. Ďalší verí vesmíru či nekonečnému vesmíru. Jeden verí len tomu, čo môže vidieť a ohmatať. Poznám ľudí, ktorí aj v súčasnej dobe veria v Mesiac. Iní možno veria v Slnko. Koho živí hora, verí hore. Koho živí more, verí moru. Určite však každý človek má v sebe nejakú vieru. Jeden múdry, starý muž kedysi kdesi povedal: „Asi treba v niečo veric...“ A inokedy to parafrázoval tak, že je o tom presvedčený: „V niečo veric treba!“

Ak máš hoc len malý „kúsok srdca“, od nepamäti cítiš v sebe lásku. Najskôr ju cítiš, keď ešte ani nevieš, čo to je. Ako dieťa k mame, otcovi, súrodencom, tetám, ujom, krstným rodičom... Vtedy to cítiš tak, že je ti s nimi dobre a cítiš sa s nimi bezpečne... Neskôr si ani nevieš predstaviť človeka, ktorý by necítil lásku. To už ju vedome cítiš k dievčaťu, k chlapcovi, k žene, k mužovi, k manželke, k manželovi, k partnerovi, k deťom, k vnúčatám... Vtedy už vieš, že je to láska. Niekedy, ak máš veľké srdce alebo veľký kus srdca pre lásku, cítiš lásku aj k iným ľuďom, k ďalším blízkym, inej rodine, kamarátom, priateľom, kolegom... jednoducho máš rád ľudí.

Keď cítiš lásku, bojíš sa o tých, čo miluješ. Bojíš sa o nich viac ako o seba. Bojíš sa choroby, bojíš sa bolesti, bojíš sa krivdy, bojíš sa ublíženia, bojíš sa nešťastia, bojíš sa trápenia, bojíš sa zloby, bojíš sa straty, bojíš sa odchodu bez návratu... To všetko pre tých, ktorých miluješ.

O to viac sa bojíš, keď nemôžeš veci ovplyvniť, keď nemôžeš z nejakých dôvodov osobne pomôcť. Keď máš pocit, že nevieš pomôcť preto, lebo si len malý prach zeme...

Keď nedokážeš pomôcť, niekedy cítiš bezmocnosť. Cítiš, že milovaný pomoc potrebuje, a ty nedokážeš pomôcť. Zrazu len znenazdajky sa začneš mimovoľne modliť. Modlitbou kdesi v sebe prosíš a zároveň ďakuješ. Pre milovaného. Najskôr len tak úchytkom, imaginárne, skoro nevedomky k niekomu alebo niečomu. Lebo kdesi si počul alebo čítal, alebo ktosi kdesi povedal... Neskôr nájdeš pocit, že aj takáto pomoc pomôže. A modlíš sa vedome, cielene a vrúcne. A veríš, že takto pomôžeš. Že niekto alebo niečo pomôže. To je možno ten okamih, keď si vlastne našiel vieru... Keď neskôr vieru rozvineš, stane sa legálnym nástrojom pomoci pre milovaných... Možno máš vyhrané, ak si našiel naozajstnú vieru...

Potom už len neochvejne veríš, že môžeš pomôcť aj inak ako rozumom, rukami a peniazmi. Dostal si nádej. Nádej, že tvoja vieru pomôže milovanému...

Odzadu máš pocit, že nádej spolu s vierou a láskou je obrovská energia, ktorá hory prenáša. Znenazdajky pochopíš, čo je to najdôležitejšie na svete. Pochopíš, prečo veľký český básnik Vrchlický, ktorý ináč napísal jeden a pol metra kníh uložených vedľa seba v knižnici, je najviac známy jedným, jediným krátkučným veršom. Veršom, ktorý napísal ako starý muž, vediať už, čo je naozaj dôležité: Za trochu lásky šel bych světa kraj, šel s hlavou odkrytou a šel bych bosý...

Svadba Jozefa Chrapka a Terézie Šamajovej z r. 1928

Ondrejovské hody 2018

Zabijačkové špeciality, dobrý guláš, rezké tóny ľudovej hudby, ale aj charitatívny rozmer dopoludňajšieho programu papradnianskych hodov – zbierka pre Maťka Belušíka a kúpa vianočných ozdôb vyrobených v Domove sociálnych služieb Papradno, zahriali hodujúcich v zimnom chlade.

Hodovú svätú omšu celebraval vdp. Peter Valaský, náš bývalý pán kaplán. Jeho slová o prenasledovaní kresťanov a veriach sa nás hlboko dotkli, pretože my sami sme tí, ktorí iných prenasledujú či ohováraním, nevhodným správaním sa a posudzovaním, alebo nedostatkom lásky.

Cena starostu obce za rok 2018 bola udelená **Dobrovoľnému hasičskému zboru obce Papradno** za aktívnu, obetavú a všestrannú pomoc pri kultúrno-spoločenských podujatiach v obci, ochranu majetku, zdravia a života občanov obce, vzorné plnenie úloh a povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane pred požiarimi, udržiavanie protipožiarnej techniky.

Veselý kultúrny program, v ktorom vystupovali deti z Podžiarančeka, folklórny súbor Nadšenci a speváčka Mirka Miškechová, zaujal a nadchol prítomných divákov. Vyvrcholením programu bolo vystúpenie Podžiaranu, ktorý netradičným poňatím rozprávkových príbehov zodvihol zo sedadiel a roztlieskal preplnenú estrádu sálu KD.

Starosta obce Papradno udelil ocenenie Verejné uznanie za zásluhy **Anne Beníkovej** za propagáciu a šírenie dobrého mena obce, rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky v regióne, za pomoc a podporu pri kultúrnych akciách v obci.

Počas hodov bola uvedená do života kniha Štefana Meliša **Šarkania diera**. Čitatelia si môžu prečítať povesti z našich dolín, ktoré autor zozbieral. Kniha vyšla pri príležitosti 90. narodenín pána Meliša. Knihu si záujemcovia môžu kúpiť na Obecnom úrade v Papradne.

Ondrejovské hody spojené so zabijačkou

PROJEKT PODPORIL TSK sumou 750 eur
Dátum realizácie: 12/2018

Žiaci aktívne zbierali tetrapaky

Obec Papradno a Základná škola a materskou školou, Papradno 312 vyhlásili súťaž v zbere tetrapakov. Cieľom bolo nazbierať čo najviac krabíc od trvanlivého mlieka, smotany či džúsov. Žiaci nezaháľali a za 7 týždňov nazbierali 605,66 kg tetrapakov. Najviac ich doniesli prváci – 118,3 kg, ktorí za to pôjdu na školský výlet. Najaktívnejšími jednotlivcami boli: David Zboran (71,5 kg), Knapo Samuel (66,2 kg) a Kurš Jakub (45,5 kg). Víťazom ešte raz gratulujeme a ďakujeme každému žiakovi, ktorý doniesol čo i len jeden tetrapak. Obrovským úspechom bolo aj to, že sa zapojili všetky triedy základnej školy, za čo im patrí obrovská pochvala! Súťaž sa bude opakovať aj v ďalšom školskom roku. (zb)

Materská škola v Papradne má už prívlastok „technická“

Od 16. novembra sa materská škola v obci Papradno stala oficiálne Technickou škôlkou. Dôvodom je zapojenie sa do projektu, ktorého cieľom je hravou formou podporovať a rozvíjať technické myslenie, kreativitu a manuálne zručnosti detí.

Projekt technických škôlok funguje na Slovensku už štyri roky. Prvými zapojenými samosprávami boli Poprad a Prievidza. V súčasnosti fungujú v piatich mestách a zapojených je dvesto detí. Vďaka projektu sa vytvorili centrá s názvom Otvorená brána a ich pozornosť sa začína obracať na škôlky na dedinách. Papradno je jednou z troch obcí na Slovensku, ktorej škôlka sa zapojí do tohto projektu. Spolu s Papradnom doň vstupujú aj Adamovské Kochanovce, Nová Dedinka a mesto Malacky. - Projekt nás zaujal od samého začiatku, nakoľko základnou myšlienkou je vzbudiť záujem detí o techniku a prírodovedné odbory, podporiť ich celkovú technickú a vedeckú gramotnosť. Úlohou pani učiteľiek, ktoré prešli školením pod vedením Ladislava Mihaloviča, bude rozvíjať

u detí praktické myslenie, tvorivosť, manuálne a komunikačné zručnosti, - priblížila Helena Janasová, riaditeľka ZŠ a MŠ. Garantom projektu Technickej škôlky na Slovensku je Iveta Radičová a záštitu nad projektom prebral vedúci diplomatickej misie Taiwanu v SR Ruey – Li Tseng, ktorý sponzoroval zakúpenie prvotného vybavenia – pracovné stoly, náradie vhodné pre deti a výrobný materiál.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond
regionálneho rozvoja

Integrovaný regionálny
operačný program
2014 - 2020

MINISTERSTVO
PODHOŠPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEK
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Projekt:

Zvyšovanie kapacít MŠ Papradno

Cieľ:

2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách

Prijímateľ: Obec Papradno

Neávratný finančný príspevok: 127 291,51 EUR

Výška finančnej podpory z EÚ: 133 991,06 EUR

Múzy nás spájajú

V Kúpeľoch Nimnica sa už po jedenásťkrát rozdávali ocenenia za umeleckú a osvetovú činnosť v rámci podujatia Múzy nás spájajú. Z rúk predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Ing. Jaroslava Bašku si jedno za osobitý prínos pri zachovávaní a šírení ľudovej kultúry prevzala aj naša bývalá pani učiteľka Mgr. Margita Bulíková, ktorá dlhé roky pôsobila v ZŠ Papradne.

(dm)

Za krajšie Papradno

Na obecnom úrade sa často stretávame s pripomienkou, že poplatky za hrobové miesta sú vysoké. 15 eur na 10 rokov za jedno hrobové miesto sa môže zdať v danej chvíli veľa. Najmä pokiaľ má občan v nájme viacero hrobov. No pri rozmenení tejto sumy na drobné a vydelení 10 rokmi by človek zistil, že predsa len to nie je tak veľa.

Pre porovnanie: len za mesiac október sa veľkokapacitný kontajner pri kostole vyviezol päťkrát. Obec za tieto vývozy a množstvo odpadu zaplatila 1 265,31 eur. To znamená, že len za jeden mesiac sa minula ročná suma nájomného za 841 jednohrobov!

Namieste sú preto hneď dve otázky: Je suma nájomného za hrobové miesta skutočne taká vysoká? A nie je dôležitejšia modlitba za zosnulých ako kupovanie množstva umelých vencov, ktoré aj tak o pár týždňov skončia na skládke?

Naši predkovia zdobili hroby skromne a v súlade s prírodou...

Nič umelé nepotrebovali, a predsa ich drahí zosnulí odpočívali v pokoji...

(zb)

Papradno očami fotografov

Počas Ondrejovských hodov sa vo vestibule ZŠ s MŠ Papradno konala výstava súčasných fotografií Papradna pod názvom F Papradne zimú aj letom. Tematicky bol k nej pripravený aj kalendár na rok 2019, ktorý bol zhotovený vo veľkosti A4 aj A3. Súčasťou výstavy bola i fotosúťaž, kde ľudia svojimi hlasmi vybrali 3 najkrajšie fotografie. Do súťaže sa mohol zapojiť každý, komu sa podarilo urobiť pekný záber prírody Papradna počas jedného zo štyroch ročných období. 292 hlasujúcich návštevníkov rozhodlo, že víťaznou fotografiou sa stala snímka Pavla Viravca Most v Koškovci. Striebro získala fotografia Denisy Macošincovej Západ slnka ze Ščjavnického. Bronzovú priečku obsadila fotografia Borisa Balušíka Kostol sv. Ondreja. Okrem toho si mohli návštevníci pozrieť aj fotoknihu Papradna so zábermi nasnímanými v priebehu 10 rokov. Ďakujeme veľmi pekne všetkým, ktorí sa do fotosúťaže zapojili, tým, ktorí prispeli svojím dobrovoľným vstupným na výdavky spojené s jej organizáciou, a v neposlednom rade aj tým, ktorí si našli čas a prišli si výstavu pozrieť.

Obecný úrad žiada občanov, aby pri vypratávaní dreveníc a domov nevyhadzovali a nepálili kroje, kolovraty, drevené náradie a predmety po svojich predkoch, ale ich radšej odovzdali na obecnom úrade, aby sa bohatstvo našich predkov uchovalo a nezničilo.

ZŠ s MŠ Papradno

V Bojniciach

V októbri sa žiaci 2. a 3. ročníka vybrali na exkurziu na zámok v Bojniciach, kde bol pre nich pripravený vzdelávací program – Hra na minulosť. Je to prehliadka expozície, počas ktorej slúžka Betka za pomoci starých zabudnutých kufríkov pomáha deťom odhaľovať minulosť a spoznávať bývalých majiteľov zámku. Po prehliadke sa žiaci presunuli do ZOO. Aj keď počasie výletníkom neprialo, deti odchádzali domov plné nových zážitkov a poznatkov.

V Bratislave

Žiaci 5. a 6. triedy navštívili spolu so svojimi triednymi učiteľmi Slovenskú televíziu v Bratislave. Počas exkurzie sa dozvedeli veľa zaujímavých informácií o živote nielen pred kamerou, ale i za ňou. Pozreli si jednotlivé štúdiá, stretli známe osobnosti z médií, ale i osobnosti, bez ktorých by sa televízia nezaobišla, hoci ich mená môžeme vidieť len v titulkoch. Domov sa vrátili plní dojemov s myšlienkou zapojiť sa do súťaže Daj si čas.

Deň jablka

Jedna ľudová múdrosť hovorí: Každý deň jablko, od lekára ďaleko. Toto si zobrali k srdcu i naši druháci a aj tento rok si pripomenuli Deň jablka, známy tiež ako Deň pôvodných odrôd jabĺk. Celé ich vyučovanie sa v tento deň nieslo v takomto duchu. Aktívne sa zapojili do rozhovoru o jablčku ako o výbornom a veľmi zdravom ovocí, pozreli si zaujímavú prezentáciu, počítali jablčkové príklady, prečítali si zaujímavosti o jablkách. Samozrejme, nechýbala ani ochutnávka rôznych odrôd a jablčkovo-mrkvičkový šalátik, ktorý si deti samy pripravili a s chuťou ho zjedli.

Tvorivé dielne

Pred výstavou ovocia a zeleniny sa v kultúrnom dome v priestoroch MŠ konali tvorivé dielne. Zapojili sa do nich deti zo všetkých tried spolu so svojimi rodičmi, starými rodičmi či súrodencami. Tvorili najmä zvieratká a dekorácie z jesenných plodov a listov. Ich výtvy mohli obdivovať návštevníci výstavy, ktorá sa konala pri príležitosti slávnosti Október – mesiac úcty k starším v estrádnej sále KD.

(dm)

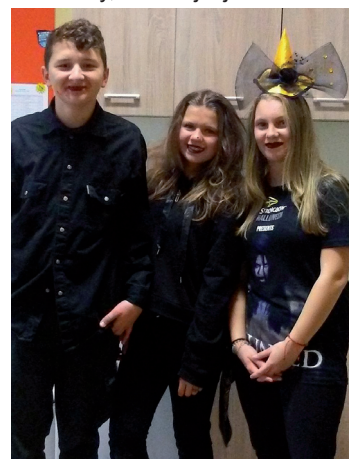
Šarkaniáda

Učiteľky z MŠ v októbri pripravili šarkaniádu pre najmenšie deti. Mladšie sa vyšantili pod Dúbravou a tie staršie súťažili so svojimi vlastnoručne vyrobenými šarkanmi na lúkach Vrchovej. Počasie aj vietor deťom priali, takže mali o zábavu postarané.

Halloween aj u nás?

Po revolúcii v roku 1989 sa k nám z USA dostal Halloween. Koncom októbra deti s rodičmi doma vyrezávajú tekvice a organizujú zábavu v strašidelných maskách. Ale čo Halloween vlastne znamená? Ako súvisí s našim Sviatkom všetkých svätých? Traja žiaci našej školy (David Zboran, Sára Zboranová, Alexandra Drahošová) sa podujali ostatným žiakom priblížiť podstatu týchto dvoch sviatkov. Prezliekli sa za ježibaby a upíra a počas vyučovania vbehli do tried a mierne postrašili žiakov. Potom im kládli otázky s cieľom zistiť, či poznajú rozdiel medzi Halloweenom a Sviatkom všetkých svätých. Medzi opýtanými sa našli aj veľmi šikovné deti, ktoré vedeli vlastnými slovami popísať hlavný rozdiel medzi týmito sviatkami, čo nás prekvapilo najmä u mladších ročníkov. Vedeli, že Halloween je sviatkom smrti a strachu, kedy ľudia verili, že mŕtvi vychádzajú z hrobu, aby postrašili živých. Nakoniec sa spýtali detí, ako prežívajú sviatky vo svojich rodinách, aké sú ich zvyky a či navštevujú

hroby zosnulých, alebo si na nich len v duchu zaspomínajú. Z odpovedí sme sa dozvedeli, že u nás slávime Sviatok všetkých svätých. Navštevujeme cintoríny, modlíme sa pri hrobch našich blízkych a v tichosti na nich spomíname, kladieme vence a pálime sviece. Nech už trávieme tieto dni akokoľvek, nezabúdajme si v kruhu rodiny zaspomínať na našich zosnulých a na všetko krásne, čo sme s nimi prežili. Pre deti je veľmi dôležité poznať svojich predkov a históriu rodiny, v ktorej žijú.

Tamara kreslila hrad

Počas dňa otvorených dverí Trenčianskeho samosprávneho kraja bola v rámci Európskeho roku kultúrneho dedičstva ocenená žiačka 7. ročníka Tamara Šepešová, ktorá sa zúčastnila súťaže pod názvom Naše dedičstvo – naša múza s kresbou Považského hradu. Získala 3. miesto a ZŠ s MŠ Papradno sa tak opäť dostala do povedomia širšej verejnosti. O víťazoch rozhodovali prostredníctvom hlasovania fanúšikovia TSK na Facebooku. A tak Tamara spolu so svojimi spolužiakmi mali možnosť navštíviť Úrad TSK, užiť si deň voľna a stretnúť sa aj so súťažiacim z tohtoročnej SuperStar – Jakubom Pružinským, ktorý pochádza z Považskej Bystrice.

(dm)

Vykurovacie obdobie – opatrenia na predchádzanie vznikom požiarov

Každoročne v súvislosti so začiatkom vykurovacieho obdobia hasiči evidujú zvýšený počet požiarov spôsobených vykurovacími telesami. Spolu s požiarmi zapríčinenými komínmi sa jedná o pomerne veľký počet požiarov. Dbajúc na prevenciu a snahu predchádzať nielen značným škodám na vašom majetku, ale i pri zanedbaní povinností aj následným možným sankciám, dovoľujeme si vás upozorniť na tento problém.

Dobrovoľný hasičský zbor v Papradne upozorňuje občanov hlavne:

- na správnu inštaláciu vykurovacieho telesa v dostatočnej vzdialenosti od horľavých predmetov (1 m), používanie nehorľavých a izolačných podložiek,
- na odbornú inštaláciu vykurovacieho telesa s dôrazom na zabezpečenie prívodu vzduchu,
- na správnu obsluhu vykurovacieho telesa, hlavne opatrnosť pri používaní plyných a kvapalných látok (zapaľovačov) a používanie predpísaného druhu paliva,
- na pravidelné kontroly vykurovacieho telesa (trhliny, zlé vrátky, vyústenie do komína a komínového systému),
- na kontrolu stavu komína pred začatím vykurovacieho obdobia a vyčistenie komínového telesa,
- na neprekurovanie vykurovacích telies, v blízkosti ktorých neskladujte a nesušte horľavé materiály.

Nepodceňujte vyššie uvedené zásady. Ich dôsledným dodržiavaním predídete možnému vzniku požiarov vo vašich domovoch.

Rok v poľovníckom združení

Zdá sa to neuveriteľné, ale je to tak – ďalší rok sa blíži k svojmu záveru a pomaly sa končí aj poľovnícka sezóna. Počasie nám tento rok nadmieru prišlo, veď také nádherné leto a jeseň si málokto pamätá. Každý z nás poľovníkov by mal mať teda pripravený dostatok kvalitného sena na zimné prikrmovanie. Množia sa nám spozorovania medveďa hnedého, rysa ostrovida a vlka dravého. Každého milovníka prírody poteší pohľad na jeleniu zver, ktorá je u nás najviac zastúpenou raticovou zverou, ale aj na srnčiu zver, ktorá to v našich horách nemá jednoduché. Veď takmer celý plán lovu tejto nádhornej zveri nám plní rys a nemalý podiel ich úhynu predstavujú zrážky s automobilmi. Diviakov je tiež pomenej. Pod klesajúci stav diviačej zveri sa podpísal najmä ich nariadený intenzívny odlov z dôvodu zabránenia šíreniu afrického

moru ošípaných.

Z každého uloveného alebo uhynutého jedinca diviačej zveri je povinnosť odobrať vzorku a doručiť ju na Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu v Púchove. Tejto úlohy sa u nás zhostil poľovnícky hospodár Jozef Knapo, za čo mu chceme touto cestou vysloviť poďakovanie, pretože nie vždy je to príjemná práca. Poďakovanie patrí aj všetkým členom, ktorí sú ochotní pomôcť pri spoločných akciách. Uznanie patrí aj jednému z našich mladých členov Tomášovi Balušikovi, ktorý sa so svojou sučkou Astou (alpský jazvečíkovitý durič – AJD) zúčastnil celoštátnych skúšok duričov tohto plemena, kde skončil v prvej cene a druhý v poradí z 9 jedincov. Týmto postúpil reprezentovať Klub chovateľov AJD pri SPZ na medzinárodnú súťaž O pohár Ing. Gustáva Kořínka, ktorá sa uskutoční teraz v decembri v Českej republike. Želáme mu veľa úspechov. Zároveň sa chceme v mene PZ Javorník Papradno poďakovať všetkým za spoluprácu a popriať im radostné Vianoce a úspešný štart do nového roka. Naším členom želáme presnú mušku a ešte veľa pekných zážitkov pri poľovníckych potulkách javorníckymi horami.

Výbor PZ Javorník Papradno

Hasiči dostali protipovodňový vozík

Dňa 19. 10. 2018 si od ministerky vnútra SR Denisy Sakovej prevzali zástupcovia obce a DHZ Papradno protipovodňový vozík. Slávnostné odovzdávanie prebehlo v Trenčíne.

Obdržanie týchto vozíkov bolo opodstatnené už aj z toho dôvodu, že v prípade privalového dažďa a následnej povodne sú totiž obyvatelia často závislí od pomoci miestnych dobrovoľných hasičov, ktorí dorazia na miesto nešťastia medzi prvými.

Súčasťou privesného protipovodňového vozíka je: kalové čerpadlo, elektrocentrála, prenosné osvetlenie, povodňové bariéry, elektrické kalové čerpadlo, plávajúce čerpadlo, set náradia.

Dúfame, že tento vozík bude používaný len pri cvičeniach a že prírodné katastrofy sa nám budú vyhýbať.

Dňa 22.10. 2018 nám bol nahlásený požiar trávnatého porastu na Holom vršku. Keďže informácie o veľkosti požiaru neboli známe, prišli na pomoc aj hasiči z Brvníša a Stupného. Požiar sa nám, našťastie, podarilo v krátkom čase zlikvidovať.

Vykonalí sme preventívnu protipožiarnu kontrolu v našej obci, pripravili techniku na zimnú prevádzku a zorganizovali sme brigádu na hasičskej zbrojnici.

1. decembra sme pomáhali pri organizácii Ondrejovských hodov. Pri tejto príležitosti nám bola odovzdaná Cena starostu obce za rok 2018, a to za aktívnu, obetavú a všestrannú pomoc pri kultúrno-spoločenských podujatiach v obci, ochranu majetku, zdravia a života občanov obce, za vzorné plnenie úloh a povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane pred požiarmi i za udržiavanie protipožiarnej techniky. Za toto ocenenie sme vďační a veľmi si ho vážime.

Želáme vám, aby celá vaša rodina prežila zimné obdobie a celý nasledujúci rok spokojne a bez obáv z požiarov. Dúfame, že nás prídete podporiť 1.1. 2019 o 12:00 hodine na Stavnicu nad Papradnom, kde dodržíme tradíciu novoročného kúpania sa v rieke.

Boris Balušik, predseda DHZ

Na technickej olympiáde

Koncom novembra sa v dielňach SOŠ stavebnej v Považskej Bystrici konalo okresné kolo Technickej olympiády. V kategórii B získal 1. miesto náš siedmak Martin Burdej a postúpil do krajského kola, ktoré sa bude konať 5. februára 2019 v SOŠ Piešťanskej v Novom Meste nad Váhom. Úlohou súťažiacich bolo vyrobiť stojan na kľúče podľa technického výkresu. Martin dokázal, že jeho vedomosti v teórii i praxi sú vynikajúce. Na súťaž ho pripravovala pani učiteľka Emília Splavcová, ktorej patrí naša veľká vďaka.

Pol sezóny je už za nami...

... a mládežnícky futbal má u nás skvelú perspektívu. Za dobre rozbehnutú futbalovú sezónu 2018 /2019 vďačíme všetkým trénerom, ktorí sa deťom venujú a podieľajú sa na príprave mládežníkov pred každým zápasom. Najviac sa zatiaľ darí žiakom TJ Žiar Papradno, ktorí sú po jesennej časti na prvej priečke 4. ligy sever. Spomedzi všetkých hráčov vyniká deviatak Rudolf Cabadaj, ktorému sa za pol sezóny podarilo vsietiť do brán súperov až 31 gólov. Dni sú chladné, noci dlhé, a tak sa na ďalšie futbalové nedele môžeme tešiť až na jar. (dm)

TJ Žiar ďakuje

Telovýchovná jednota Papradno ďakuje starostovi obce a obecnému zastupiteľstvu za podporu a rozvoj futbalu v obci v roku 2018. Vďaka patrí aj priaznivcom tejto hry za návštevy na majstrovských zápasoch, trénerom mužstiev za výchovu mladých talentov, za ich čas, ktorý venujú hráčom. Futbal si vyžaduje od futbalistov ochotu reprezentovať TJ i obec, podporu od rodinného prostredia.

Poďakovanie patrí ochotným dobrovoľníkom za vytvorenie čo najlepších podmienok pre futbal.

Všetkým občanom Papradna želám krásne pokojom naplnené vianočné sviatky a úspešný vstup do roku 2019.

S úctou Stanislav Lališ
predseda TJ Žiar Papradno

6. liga muži

1. H. Poruba	14	9	2	3	39:18	29
2. FK Košeca	14	9	2	3	33:12	29
3. Tuchyňa	14	7	4	3	31:19	25
4. Mikušovce	14	7	3	4	32:18	24
5. Udiča	14	8	0	6	28:22	24
6. Streženie	14	6	4	4	31:18	22
7. Jasenica	14	7	1	6	25:26	22
8. D. Kočkovce	14	5	3	6	24:21	18
9. Bolešov	14	5	3	6	17:23	18
10. Pruské	14	4	5	5	27:22	17
11. Papradno	14	5	2	7	15:30	17
12. K. Podhradie	14	3	4	7	17:35	13
13. Lysá	14	3	2	9	21:41	11
14. D. Mariková	14	2	1	11	10:45	7

6. liga dorastenci

1. N. Dubnica	5	4	1	0	23:9	13
1. Streženie	9	7	1	1	27:12	22
2. N. Dubnica	9	6	2	1	44:13	20
3. Brvnište	9	6	0	3	37:17	18
4. Pružina	9	5	0	4	28:13	15
5. Sverepec	9	4	2	3	35:28	14
6. Jasenica	9	4	1	4	21:22	13
7. Bolešov	9	3	0	6	31:51	9
8. D. Kočkovce	9	2	2	5	15:30	8
9. Tuchyňa	9	2	1	6	21:43	7
10. Horovce	9	1	1	7	14:44	4

4. liga starší žiaci

1. Papradno	9	7	1	1	56:13	22
2. Domaniža	9	6	1	2	71:12	19
3. Jasenica	9	6	1	2	29:11	19
4. Plevník	9	6	0	3	43:8	18
5. D. Mariková	9	5	1	3	36:29	16
6. Podmanín	9	4	1	4	38:30	13
7. Udiča	9	4	1	4	28:27	13
8. Pružina	9	1	2	6	17:38	5
9. Prečín	9	1	2	6	17:46	5
10. Dohňany	9	0	0	9	3:124	0

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing. Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, Mgr. Petra Míkytová, Mgr. Margita Bulíková. e-mail: papradno@papradno.sk. **Priprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.

Turisti Papradna v roku 2018

Na jar zorganizovali pre priaznivcov turistiky 10. ročník Veľkonočného výstupu na Holý vršok. Účastníci si mohli pozrieť výstavku fotografií z každého výstupu, zapojiť sa do súťaže o najkrajšie prinesené veľkonočné vajčko, deti súťažili a vyžrebovali účastníci si odnášali domov ceny z tomboly. Na konci apríla sa rozhodli vystúpiť na Manín a priaznivé počasie im umožnilo nádherné výhľady. Dlhšie túry prešli v Slovenskom raji, kde strávili celý víkend. V Bachledovej doline Chodníkom korunami stromov prešlo 48 turistov. Po ceste späť navštívili aj Beliansku jaskyňu. Zúčastnili sa i výstupov, ktoré organizujú iné organizácie – Silvestrovský výstup na Bukovinu v Brvništi, Trojkráľový výstup na Holý vrch v Stupnom, výstup na Orgoňovu Kyčeru pri príležitosti odhalenia sochy Orgoňa, výstup na Strateneč, výlet do Súľova, ale aj výlet po stopách bojov 1. svetovej vojny v talianskych Dolomitoch – výstup na Mormeládu. Okrem výletov a výstupov zveľaďovali naše hory. Vyčistili hrebeň Javorníkov, upravili dve stavničky a posedenia s ohniskami na Podjavorníku. Na štiavnicko-papradnianskom chotári na Kopanici nad kaplnkou opravili zničený altánok s posedením. Na súťaži traktorov si v predajnom stánku niečo zarobili. Na činnosť im prispieva aj obec Papradno. (hg)

Stretnutie Papradňanov a Marikovcov na Orgoňovej Kyčere.

Rozbeh stolnotenistov

V Papradne sa stolný tenis hráva už dlhší čas, no tento rok sa naši športovci prihlásili do oblastnej 7. ligy sever, kde sú zatiaľ na 3. mieste. Vedúcim družstva je Marek Krátky, ktorý od tohto školského roka vyučuje telesnú a športovú výchovu na našej škole. Stolnotenísti trénujú v pondelky a štvrtky od 19:00 hod. v školskej telocvični. Výsledky môžete nájsť v Považskobystrických novinách i v regionálnych novinách MY Považie.

Hráči zľava: M. Krátky, D. Palko, M. Záhorec, P. Hřebičík, J. Ivanovič, K. Žilinčík, M. Říčková, T. Žilinčík, Martin Žilinčík, M. Grbál.

Na fotografii chýbajú: J. Granec, Miroslav Žilinčík, J. Hajčík, L. Baša a žiaci ZŠ s MŠ Papradno: A. Rak, A. Beník a Marek Žilinčík. (dm)